

Štajerc" izhaja vsaki pelek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 47.

V Ptuj v nedeljo dne 19. novembra 1911.

XII. letnik.

Naznanilo.

Iz raznih vzrokov nismo mogli današnji številki priloge dodati. Vsled tega smo morali tudi vsebino lista skrajšati. Cenjeni čitatelji naj to uprostijo.

Italijansko-turška vojna.

Na tripoličanskem bojišču se ni v zadnjem tednu mnogo novega zgodilo. Razven manjših prask ni poročati ničesar. Pač pa pripadajo listi vzemirljivo vest, da hočejo Italijani vojsko v egejsko morje pranesi in tamošnje turške otoke zasesti. To bi seveda tvorilo velikansko nevarnost za splošni evropski mir in bi bila oblasti Avstro Ogrska na tem koraku hudo zainteresirana. Trozveza, ki je v zadnjem času tak silo trpela, bi šla v kose in Avstrija bi morala biti navse pripravljena. Pred zaključkom lista še ni potrjilnih naznanil in bodemo torej zopet prihodnjic o celi zadevi natančneje poročali.

Dama

ki drži kaj na zdravo negovanje kože, ki hoče zlasti pege odstraniti ter mehko, nežno kožo in beli teint dobiti in oddržati, umiva se edino z „Steckenperd“ lilijanim mlečnim milom (znamka „Steckenperd“) od Bergmann & Co. Teilschen a. E. Kos za 80 h se dobi v vseh apotekah, drogerijah in trgovinah s parfumom itd.

Brenčič v škripcih.

Kakor smo že v zadnji številki našega lista povedali, prečital je spuheljski Brenčič v državni zbornici govorček, s katerim se je grozovito osmešil. Ta „kmetijski“ poslanec je pač takoj na prvi pogled vsej javnosti dokazal, da je v rododje v rokah političnih povop. Njegovo vobasanje je načekaril ta ali oni njegovih komandantov med večerjo in zato je tudi tako ljubovito, kakor kranjske klobase s kislim zeganem. Brenčiča zaradi tega „govora“ vse pomiljuje. Le tako mimogrede dal mu je delavni in splošni mariborski poslanec Wastian par moralističnih zašušnic, ki se jih bode menda ta Brenčič za dalje časa zapomnil. Poslanec Wastian odgovoril je Mihčetu približno tako-le: — „Človek bi mislil, da bode imel kmetijski poslanec, ki se ga je pobralo iz sveže grude in ga presadilo v to zbornico, nekajeno sodbo za nenanavno naziranje. Ali Brenčič je svojim govorom proračunski debati to mnenje izjalovil. Kajti njegovemu na srcu ležeče, od njega izražene zadeve so šle skozi retorte in piskerčke v rokah tistih doktorjev Korošec, Benkovič in Vertovšek; torej nimajo te zadeve ničesar več od lastne Brenčičeve sodbe na sebi. Brenčiču torej nimamo več človeka, ki nam o stojne misli. Govornik (Wastian) se nam misli natanko pečati z Brenčičevim govorom. Ali

najprve hoče omeniti, da je Brenčič trdil, da večina političnih uradnikov na spodnjem Štajerskem ne razume slovenščine. Pribito bodi, da je pri pol. oblastih na spodnjem Štajerskem 15—20 uradnikov, ki slovenščino popolnoma govorijo; pisarniški uradniki jo razumejo vsi. (Ali zna Brenčič pošteno slovenščino? Ali jo je znal njegov predhodnik Ploj? Koliko je slovenskih kmetov, ki slovniško slovenščine razumejo? Op. uredn.). Le pri pošti v Mariboru znaša delež slovenščine 43%... Brenčič pa je tudi na tiste dneve nazaj posegel, v katerih je (prvaška) Cril-Methodova družba v Ptuj svoj šhod odbržala. Ia Brenčič je omenil nekega Slovenca (ki je lastni brat Brenčiča! Op. uredn.), ki je bil takrat na tri tedne zapora ter na globo 500 K obsojen, ker je dva stražnika dejansko napadel. V sodnem senatu, ki ga je obsodil, sedela sta dva Slovenca in dva Nemca. Milostno prošnjo, da bi se zapor v globo spremenil, je najvišja inštanca odklonila. Niti sence dokaza ni, da bi bilo dotičnemu Slovencu kaj denarja ukradenega, kakor je to Brenčič trdil. Ali Miha Brenčič zavzemal se je tudi za podržavljenje gimnazije v Ptuj in razširjenje celjske spodnje gimnazije v višjo gimnazijo. Čuditi se moramo, da se (slovenski) kmetijski poslanec za razširjenje gimnazij zavzema, ko mora vendar vedeti, da se s tem le duševni proletarijat pomnoži. Tisti študent, o katerem je Brenčič govoril, je bil zopet njegov brat. Izključen je bil zaradi tega, ker je hotel kot študent politično draštvo ustanoviti, s katerim bi zlasti pri ljudskem šteju komisarje v njih delu nadzoroval. Izključen pa je bil tisti študent edino iz ptujske gimnazije in to je tudi oblast potrdila. Govornik je omenil nadalje, da kmetijska družba, kateri na čelu stoji deželni glavar grof Attems, strogo pravično postopa in da ji veljajo pri razdelitvi subvencij zgolj stvarni razlogi. Ako se želi delazmožnost štajerskega deželnege zbora, potem se ne sme take govornike pošiljati, kakor je Brenčič. Kajti ravno Brenčičev govor dokazuje zopet, kdo v štajerski deželi mir moti“...

Tako približno je opral izobraženi, z lastnimi možganami misleči poslanec Wastian spuheljskega Mihčeta. In Brenčiču se je vse smejalo... Saj je možicelj dokazal, da je le politični „bajaco“ v rokah klerikalcev, da mora največje neumnosti in laži blebetati, ako mu to en Korošec ali Benkovič zapovesta. Najbolj osmešil se je pa Miha s tem, da se je v prvem svojem govoru v državni zbornici za svoja lastna brata potegoval. Kmetijske potrebe so temu možicu deveta briga. Zato je le kričal za višje šole, da bi moral kmet še več davka plačevati in da bi prišlo še več kmetijskih posestev na boben. In za svoja dva brata se je navdušeno zavzemal, čeprav se je sramoval njuna imena povedati; za starejšega brata, ki je bil več tednov zaprt zaradi politike, in za mlajšega brata, ki je dobil še kot mokronosi šolarček brco zaradi politike... To je Brenčičevo delo! Sramota in

žalost za volilce, ki so res upali, da jim bode ta spuheljski kričak kaj pomagal!

Politični pregled.

Deželni zbori bodejo glasom poročil takoj po novem letu na kratko zasedanje sklicani. Edino goriškega se namerava baje razpustiti, ker se stranke nočejo sporazumeti. Vlada te vesti sicer še ni potrdila.

Bela vrana. Novi škof v Splitu (Dalmacija) izdal je za njemu podrejeno duhovščino pastirsko pismo, v katerem nastopa odločno proti političnemu delovanju duhovščine. Škof svetuje duhovščini, naj ta pusti vsa politiko in naj se briga edino za dušni blagor ljudstva! To je prava pot in tega naj bi se tudi slovenski duhovniki držali!

Proti farovškim kuharicam. Papež pripravlja novi „moto propria“, v katerem bodejo ojstre določbe glede mravnostnega življenja duhovščine. Duhovnikom se bode zopet strogo prepovedalo, stanovati pod eno streho z ženskami. Celo sorodnice duhovnikov ne bodejo smele več v farovških stanovati. Duhovniki bodejo morali imeti edino moške strežaje. No, zdaj se bodejo pa gotovo farovške kuharice spuntale!

Neverjetni škandal se je zgodil zopet v naši škandalih tako bogati državni zbornici. Posl. Malik, katerega so pri zadnjih ojih volitvah tudi slovenski prvaki volili, čeprav so svoj čas proti njemu ogejn in žveplo bluvali, bil je namreč od častnega sodišča obsojen. Odvzeta mu je s tem vsa možka čast in mož je za javnost mrtev. Vse to je spravilo moža v tako nervoznost, da je prišel s pasjim bičem v zbornico in je z njim v strastnem razgovoru parkrat posl. Hummer udaril. Ta škandal se obsoja sam in poročilu samemu nimamo ničesar pristaviti. Za nas je ravno Malik — bil. Kar se pa prvaških listov tiče, jih opozarjamo le na dejstvo, da je ravno slovenska stranka pasji bič v politiko vpejala. Opozarjamo le na slučaj, ko jih je dobil Benkovič od dr. Serneca s pasjim bičem. V splošnem pa upamo, da pride državna zbornica enkrat do spoznanja, da je treba nedostojne poslance vseh narodov in strank na ta ali oni način izbaciti. Kajti zbornica ni vežbališče za žgahnjarske psovke in poulične pretepače, marveč resnemu gospodarskemu delu posvečen prostor. S tem je za nas ta žalostni škandal končan!

Dopisi.

Sv. Lovrenc Sl. g. Zopet so pri nas fantje v svoji pijanosti divjali z noži na posestnika Bežjaka od Senčaka; v nedeljo ponoči na glavni stezi blizo gostilne Rebernak so ga smrtnonevarno ranili. To je žalostno in v špot celi fari in vprašati se moramo, kje je vzrok, da naša mladina tako grozno propada na pot hudodelstva?! Poglejmo si našo šolo in deco; kaj počenja mladina, ko pride na prosto? Vidimo, da mlad šolar že nož tam kaže in se grozi proti svojim sošolcem: „jaz te čohnem“, ali meče kamenje, ali pa divja po vasi in se iz starih ljudi norca dela... Taka „izobrazba“ dece pomeni žalostno prihodnost, in vprašati se moramo, ali je mogoče, da se otrok v šoli tako goji?! Mi nismo sovražniki učiteljev; ali tukaj zahtevamo, da se naši deci take hudobije ne dopuščajo! Učitelj je vzgojitelj v šoli naše dece in on je po postavi zavezan, da take surovosti otrokom ne dopušča. Mi bodemo tudi višjo šolsko oblast prosili, da naj ojstro nastopi, drugače bode naša bodočnost še bolj žalostna. Pa tudi stariši imate veliko odgovornost; dajajte strah vaši deci; bodite pošten in dajte lepe zglede mladini in videli boste, da pridemo vsi na boljša pota. Domačin.

Smarje pri Ljutomerju. Naš list prinesel je